

Šanci na obnovu řeky Bečvy dává memorandum ministerstev a Olomouckého kraje

11.9.2024 - | Krajský úřad Olomouckého kraje

Ministerstva životního prostředí a zemědělství se společně s Olomouckým krajem, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Povodím Moravy dohodly, že je důležité navrátit řece Bečvě její přirozený charakter. Tato obnova pomůže k obnově říčního ekosystému, adaptaci na klimatickou změnu a dojde také k zadržování vody v krajině a ochraně okolní krajiny i obcí před povodněmi. Memorandum, které stvrzuje částečnou obnovu řeky, dnes podepsalo pět signatářů. Jedná se o první projekt tohoto typu na velké řece v České republice. Přirozená obnova vodního toku pomůže nejen samotné řece, ale i okolní flóře a fauně, která na mnoha místech utrpěla kvůli necitlivým zásahům člověka.

„Umělé narovnávání říčních koryt, klimatická změna a s tím související sucha a odtékání vody z krajiny, to jsou problémy, které trápí nejen oblast kolem řeky Bečvy. S dalšími signatáři jsme se dohodli, že řeka Bečva si zaslouží svou ochranu a že je důležité obnovit její přirozený charakter. Tím podpoříme ekologickou stabilitu krajiny a tato oblast bude schopná se lépe adaptovat na změnu klimatu a s tím související suchu či povodně. Když bude mít řeka dostatek prostoru, nebude hrozit její rozlití do zabydlených oblastí a zároveň nebude voda z krajiny odtékat,“ uvedl k ochraně řeky Bečvy ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

O ochranu a obnovu řeky Bečvy se dlouhodobě zasazuje místopředsedkyně Senátu Jitka Seitlová (KDU-ČSL). *„Řeka se stále více zahlubuje. Koryto s kamennými břehy regulovaného toku vede k rychlému odtoku i z okolní půdy a krajiny. Obnova přirozeného charakteru řeky, tam kde je to možné mimo zastavěná území, rozvolní a zpomalí odtok při suchu a umožní rozliv při povodních, kde nevadí. Memorandum je prvním krokem pilotního záměru obnovy přírody pro velkou řeku u nás. Začneme tak naplňovat dohodnutý společný evropský cíl s využitím finančních prostředků evropských fondů. Jsem ráda, že můžeme dát řece, a hlavně lidem kolem ní do budoucna tuto dobrou šanci.“*

„V tomto konkrétním případě se připravuje projekt boční suché nádrže Skalička, který případně budoucí povodňové průtoky výrazně sníží a zamezí tak vzniku obrovských škod na majetku obyvatel a obcí v údolní nivě. Už nyní funguje podél Bečvy mnoho protipovodňových opatření. Povodí Moravy dlouhodobě provádí revitalizace a renaturace vodních toků, a tak se nám daří budovat nejenom na Bečvě, ale i na jiných moravských tocích, úspěšné revitalizační projekty. Podepsané Memorandum je tak dalším rozvojem dobře fungující spolupráce,“ uvedl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Prvním smyslem memoranda je vrátit Bečvě její původní a přirozený ráz, aby mohla lépe snášet klimatické extrémy, jako jsou povodně nebo říční sucha. *Naší snahou musí být se s přírodou domluvit, ne ji potlačovat, což nakonec stejně vždycky skončí v neprospěch lidí. Jsem rád, že právě toto memorandum na respektu k přírodě a k Bečvě staví,“* uvedl Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje. Hejtman zároveň upozornil, že o průběhu příprav jednotlivých protipovodňových opatření budou informováni i zástupci místních samospráv a dalších relevantních subjektů.

„Je známo, že ochrana přírody a správci povodí někdy složitě nacházejí společnou řeč. Dnes podepsané memorandum vnímám jako průlomový dokument, který k řece přistupuje komplexně a deklaruje, že důležitá je jak ochrana sídel před povodněmi, tak zachování a obnova přirozeného

charakteru Bečvy. Měl by tak usnadnit dohodu o tom, jak k jednotlivým úsekům řeky přistupovat,” konstatuje František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Druhým pilířem memoranda je spolupráce zapojených stran na omezení záplavových vln. Tomu pomůže kromě navrácení řeky do jejího přirozeného charakteru také stavba vodního díla. „Koncepce protipovodňové ochrany řeky Bečvy je kombinací přírodně blízkých opatření v extravilánech a technických opatření v intravilánech obcí a měst. Významná část opatření je v současné době již dokončena, u dalších opatření probíhají jejich přípravy. Klíčovým prvkem protipovodňové ochrany Pobečví je stále vodní dílo Skalička, díky kterému bude možné ochránit téměř 100 000 obyvatel v případě, že by se v budoucnu opakovala katastrofální povodeň, která postihla celou Moravu v roce 1997,” řekl generální ředitel Povodí Moravy Václav Gargulák.

Zatím prvním výsledkem podepsané spolupráce je vznik pracovní skupiny, která bude pracovat na přípravě komplexního řešení obnovy přirozeného charakteru řeky Bečvy. Své zástupce zde budou mít signatáři memoranda, případně další zainteresované strany. Skupina bude mimo jiné připravovat všechny důležité materiály k tomu, aby se cíle stanovené ve strategickém dokumentu podařilo naplnit, a aktivně řídit přípravu plánu. Zároveň účastníci memoranda budou aktivně spolupracovat na přípravě zadání studie i na jejím vlastním zpracování, a to včetně poskytnutí relevantních podkladů.

Konkrétní lokality budou vybrány na základě studie, kterou zpracuje Olomoucký kraj. Revitalizované a renaturované úseky řeky zlepší hydromorfologický stav řeky, posílí ekologickou stabilitu a současně budou respektovat koncepci technických opatření protipovodňové koncepce Pobečví.

<https://www.olkraj.cz/sanci-na-obnovu-reky-bečvy-dava-memorandum-ministerstev-a-olomouckeho-kraje-aktuality-13383.html>